

**“ЭРДЭНЭТ” ТӨҮГ-ЫГ НЭЭЛТТЭЙ ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН ХЭЛБЭРТ
ШИЛЖҮҮЛЭН НИЙТ ХУВЬЦААНЫ 20 ХУВИЙГ ИРГЭДЭД ЭЗЭМШҮҮЛЖ, 20
ХУВИЙГ ҮНДЭСНИЙ АЖ АХУЙ НЭГЖҮҮДЭД ХУДАЛДАХ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛЫН ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЦЭЭ,
ШААРДЛАГЫГ УРЬДЧИЛАН ТАНДАН СУДАЛСАН ТАЙЛАН**

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Аливаа улсын иргэд ажилтай, орлоготой, боловсролтой, эрүүл саруул, амьдрал ахуй хүрэлцээтэй хангалуун байх тохиолдолд төр нь тогтвортой, улс нийгэм нь хөгжих үндэс суурь тавигджээ гэж тодорхойлж болдог.

Үндсэн хуулийн 6.2-д байдаг нэгэн заалт өнөөдрийг хүртэл биеллээ олохгүй маш олон асуулт дагуулж ирлээ. “Стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордыг ашиглахдаа байгалийн баялаг ард түмний мэдэлд байх зарчимд нийцүүлэн түүний үр өгөөжийн дийлэнх нь ард түмэнд ногдож байх эрх зүйн үндсийг хуулиар тогтооно” гэх заалт огт хэрэгжихгүй байна.

Цар тахлын хүнд жилүүдэд олон их наядын хөтөлбөрүүд хэрэгжсэн хэдий ч үр дүн тааруу байсныг хаалгаа барьсан олон зуун аж ахуй нэгж, ажилгүй, орлогогүй ядуусын эгнээ өргөжсөн зэргээс харж болно. Өнөөдөр Монголбанкны бодлогын хүү 13 хувьд хүрснээр аж ахуй нэгжүүдийн зээл үндсэндээ зогсож бизнес царцсан үед энэхүү УИХ-ын тогтоолын төсөл батлагдсанаар аж ахуй нэгжүүдэд бодит дэмжлэг болж шинээр олон зуун мянган аж ахуй нэгж байгуулагдан ажиллагчдын тоо эрс өсөх тооцоо хийлээ.

Ийнхүү газрын хэвлийн баялгийн үр өгөөжийг ард түмэнд болон үндэсний аж ахуй нэгжүүдээ дэмжих, тэгш, шударга хүртээмжтэй хуваарилах, ил тод байдлыг хангах, олон нийтийн хяналт оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор “Эрдэнэт” ТӨҮГ-ыг нээлттэй хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжүүлэн нийт хувьцааны 20 хувийг иргэдэд эзэмшүүлж, 20 хувийг үндэсний аж ахуй нэгжүүдэд худалдах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг Улсын Их Хуралд танилцуулж шийдвэрлүүлэхээр өргөн барилаа.

**УРЬДЧИЛАН ТАНДАН СУДЛАХ
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН**

НЭГ. АСУУДАЛД ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН БАЙДАЛ

Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдорж, Ж. Батсуурь, А. Адъяасүрэн нарын санаачлан боловсруулсан “Эрдэнэт” ТӨҮГ-ыг нээлттэй хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжүүлэн нийт хувьцааны 20 хувийг иргэдэд эзэмшүүлж, 20 хувийг үндэсний аж

ахуй нэгжүүдэд худалдах тухай” Монгол Улсын Их хурлын тогтоолын төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.2 дахь хэсэгт заасны дагуу судалсан болно.

Энэхүү УИХ-ын тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хууль болон олон улсын гэрээнд харшлаагүй нийцэж байгаа болно..

ХОЁР. АСУУДЛЫГ ҮҮСГЭЖ БУЙ УЧИР ШАЛТГААН

НЭГ: Аливаа улсын иргэд ажилтай, орлоготой, боловсролтой, эрүүл саруул, амьдрал ахуй хүрэлцээтэй хангалуун байх тохиолдолд төр нь тогтвортой, улс нийгэм нь хөгжих үндэс суурь тавигджээ гэж тодорхойлж болдог.

Үндсэн хуулийн 6.2-д байдаг нэгэн заалт өнөөдрийг хүртэл биеллээ олохгүй маш олон асуулт дагуулж ирлээ. “Стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордыг ашиглахдаа байгалийн баялаг ард түмний мэдэлд байх зарчимд нийцүүлэн түүний үр өгөөжийн дийлэнх нь ард түмэнд ногдож байх эрх зүйн үндсийг хуулиар тогтооно” гэх заалт хэрэгжихгүй байна.

ХОЁР: Цар тахлын хүнд жилүүдэд олон их наядын хөтөлбөрүүд хэрэгжсэн хэдий ч үр дүн тааруу байсныг хаалгаа барьсан олон зуун аж ахуй нэгж, ажилгүй, орлогогүй ядуусын эгнээ өргөжсөн зэргээс харж болно. Үндэсний статистикийн гаргасан тооцооллоор Монгол улсын нийт ажиллагчдын тоо 2019 оны 4-р улиралд 1,188,439 байсан бол 2023 оны 1 дүгээр улирлын дүнгээр 1,111,257 болж 77 мянга 182 хүнээр цөөрчээ. 2019 онд манай улсын ЖДҮ-ийн нийт экспорт ДНБ-ний 2.9%, импорт 23.6% эзэлж байсан бол 2021 онд экспорт 2.4%, импорт нь 13.7% болж огцом буурчээ. ЖДҮ эрхлэгчдийн ДНБ-д эзлэх хувь 2020 онд 5.6%, 2021 онд 5.5% төдий эргэлдэж байна. Гэтэл энэ үзүүлэлтүүд хөгжингүй орнууд, Хятад, АНУ-д ДНБ-нийх нь 60 хүртэл хувийг эзэлдэг. Ийм болохоор ид ажиллах насны залуучууд гадаад руу бөөнөөрөө тэмүүлж, Монгол улсын 3 иргэн тутмын 2 нь ажилгүй, орлогогүй үзүүлэлтэд дөхөж очжээ. Нийгмийн даатгалд албан журмаар даатгуулагчдын тоо 2019 оны 12 сард 982,351 байсан бол 2023 оны 4 сарын мэдээгээр 852,494 болж буурчээ. Иймээс аж ахуй нэгжүүдэд бодит дэмжлэг болж шинээр олон зуун мянган аж ахуй нэгж байгуулах ажиллагчдын тоо эрс өсгөх шаардлагатай байна.

ГУРАВ: Төрийн үндсэн үүрэг төсөв, мөнгөний бодлого ямар хэмжээнд байгааг үнийн өсөлт, төгрөгийн ханшийн сулралаар хэмждэг. Инфляц гуравдах жилдээ хоёр оронтой тоонд үргэлжилж өрхийн бодит орлого буурсаар байна.

Аливаа Засгийн газар энгийн, ойлгомжтой байж бизнесийн болон аж ахуйн үйл ажиллагаанд хутгалдахгүй байсан тохиолдолд эдийн засгийн макро үзүүлэлтүүд тодорхой хугацааны дараа тогтворждог. Иймд Засгийн газрын үйл ажиллагааг тодорхой болгож үнийн хөөрөгдөл, үндэсний валютын ханш сулрах асуудлыг шийдвэрлэх шаардлагатай байгаа юм.

ДӨРӨВ: Монгол улсын эрх баригчдын хувьд Төсвийн хөрөнгө оруулалт, Засгийн газрын тусгай тусгай сан, Хөгжлийн банк, төмөр замын тээвэр, нүүрсний борлуулалттай холбоотой ихнаядаар хэмжигдэх асуудалд хутгалдсан. Иймд төрийн өмчид аж ахуй нэгжид ялсан намыхан биш Монголын ард түмэн, үндэсний нийт аж ахуй нэгжүүдийн төлөөлөл Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд орж хяналт тавих шаардлага зүй ёсоор тавигдаж байгаа юм.

ГУРАВ. АСУУДЛЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ ЗОРИЛГЫГ ТОДОРХОЙЛСОН БАЙДАЛ

Монгол улсын эдийн засаг уул уурхайгаас хараат бөгөөд Ковидын өнгөрсөн хоёр жилийн хүндрэл, ОХУ болон Украин хоорондын дайн, дэлхийн тэргүүлэх чиглэлийн орнуудын ковидын дараах төсөв, мөнгөний бодлого эрс өөрчлөгдсөнтэй холбоотой манай улсын эдийн засагт багагүй хүндрэл үүссэн. Мөн үнэ өсөж сүүлийн 21 сар инфляц хоёр оронтой тооноос доош буусангүй. Иймээс иргэдийн амьдралд тодорхой хэмжээний дэм үзүүлэх нөгөө талаас уул уурхайн бүтээгдэхүүний экспорттой холбоотой “хулгай”-н болон Төрийн өмчит компаниудын замбараагүй зарцуулалтад хяналт тавихад иргэд болон хувийн аж ахуй нэгжүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх замаар хяналтын тогтолцоог шинэ шатанд гаргана.

ДӨРӨВ. АСУУДЛЫГ ЗОХИЦУУЛАХ ХУВИЛБАРУУД, ТЭДГЭЭРИЙН ЭЕРЭГ, СӨРӨГ ТАЛЫГ ХАРЬЦУУЛСАН БАЙДАЛ

Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Хууль тогтоомжийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах аргачлал”-ын 5.1-д заасан асуудлыг зохицуулах хувилбарыг тогтоож, эерэг болон сөрөг талыг нь харьцуулан судалж дараах дүгнэлтийг гаргалаа:

	Хувилбар	Зорилгод хүрэх байдал	Зардал, үр өгөөжийн харьцаа
1	Зах зээлийн эдийн засгийн хэрэгслүүдийг ашиглан төрөөс зохицуулалт хийснээр,	Иргэд болон хувийн аж ахуй нэгжүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх замаар хяналтын тогтолцоог шинэ шатанд гаргах хууль эрхзүйн үндэс бүрдэнэ.	Байгалийн баялгаа ашиглах төрийн бодлого нь урт хугацааны хөгжлийн бодлогод тулгуурлаж, одоо ба ирээдүй үеийн иргэн бүр эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрх баталгаажна.
2	УИХ-ын тогтоолын төсөл боловсруулж батлуулснаар,	Үр дүнд эдийн засгийн нөхцөл байдал хүнд байгаа өнөө үед өрхийн орлого нэмэгдэнэ.	Гадаадын хөрөнгө оруулалт, төр хувийн хэвшлийн хамтарсан санхүүжилтыг ашиглах боломж нээгдэнэ.

ТАВ. ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ХУВИЛБАРЫН ҮР НӨЛӨӨГ ТАНДАН СУДАЛСАН БАЙДАЛ

Аргачлалын 6-д заасны дагуу сонгосон хувилбарын үр нөлөөг ерөнхий асуултуудад хариулах замаар дүгнэлтийг нэгтгэн гаргалаа.

ХҮНИЙ ЭРХЭД ҮЗҮҮЛЭХ ҮР НӨЛӨӨ

Үзүүлэх үр нөлөө:	Холбогдох асуултууд	Хариулт		Тайлбар
1. Хүний эрхийн суурь зарчмуудад нийцэж буй эсэх	1.1. Ялгаварлан гадуурхахгүй ба тэгш байх			
	1.1.1.Ялгаварлан гадуурхахыг хориглох эсэх	Тийм		Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.
	1.1.2.Ялгаварлан гадуурхсан буюу аль нэг бүлэгт давуу байдал үүсгэх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.
	1.1.3.Энэ нь тодорхой бүлгийн эмзэг байдлыг арилгахын тулд авч буй түр, тусгай арга хэмжээ мөн бол олон улсын болон үндэсний хүний эрхийн хэм хэмжээнд нийцэж буй эсэх	Тийм		Олон улсын болон үндэсний хүний эрхийн хэм хэмжээнд нийцнэ.
	1.2. Оролцоог хангах			
	1.2.1.Зохицуулалтын хувилбарыг сонгохдоо оролцоог хангасан эсэх, ялангуяа эмзэг бүлэг, цөөнхийн оролцох боломжийг бүрдүүлсэн эсэх	Тийм		Шударга ёсны зарчимд нийцсэн
	1.2.2.Ялангуяа зохицуулалтыг бий болгосноор эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж буй, эсхүл хөндөгдөж болзошгүй иргэдийг тодорхойлсон эсэх	Тийм		Шударга ёсны зарчимд нийцнэ
	1.3. Хууль дээдлэх зарчим ба сайн засаглал хариуцлага			
	1.3.1.Зохицуулалтыг бий болгосноор хүний эрхийг хөхиүлэн дэмжих, хангах, хамгаалах явцад ахиц дэвшил гарах эсэх	Тийм		Шударга, тэгш, эерэг үр дүнтэй байх нөхцөл, боломжийг бүрдүүлэхэд чиглэж байна.
	1.3.2.Зохицуулалтын хувилбар нь хүний эрхийн Монгол Улсын олон улсын гэрээ, НҮБ-ын хүний эрхийн механизмаас тухайн асуудлаар өгсөн зөвлөмжид нийцэж байгаа эсэх	Тийм		Шударга, тэгш, эерэг үр дүнтэй байх нөхцөл, боломжийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн.
	1.3.3.Хүний эрхийг зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлагыг тусгах эсэх		Үгүй	Уг асуудалтай ямар нэгэн холбоо байхгүй.

2. Хүний эрхийг хязгаарласан зохицуулалт агуулсан эсэх	2.1. Зохицуулалт нь хүний эрхийг хязгаарлах бол энэ нь хууль ёсны зорилгод нийцсэн эсэх		Үгүй	Хуулийн зорилго, шударга ёсонд нийцсэн.
	2.2. Хязгаарлалт тогтоох нь зайлшгүй эсэх		Үгүй	Шаардлагагүй гэж тооцов.
3. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуульд нийцүүлсэн эсэх	5.1. Жендэрийн үзэл баримтлалыг тусгасан эсэх	Тийм		Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.
	5.2.Эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэгш эрх, тэгш боломж, тэгш хандлагын баталгааг бүрдүүлэх эсэх	Тийм		Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.

ЭДИЙН ЗАСАГТ ҮЗҮҮЛЭХ ҮР НӨЛӨӨ

Үзүүлэх үр нөлөө:	Холбогдох асуултууд	Хариулт		Тайлбар
1.Дэлхийн зах зээл дээр өрсөлдөх чадвар	1.1.Дотоодын аж ахуйн нэгж болон гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж хоорондын өрсөлдөөнд нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаанд эерэг нөлөө үзүүлнэ.
	1.2.Хил дамнасан хөрөнгө оруулалтын шилжилт хөдөлгөөнд нөлөө үзүүлэх эсэх (эдийн засгийн байршил өөрчлөгдөхийг оролцуулан)	Тийм		Хил дамнасан хөрөнгө оруулалт эрс нэмэгдэнэ.
	1.3.Дэлхийн зах зээл дээрх таагүй нөлөөллийг монголын зах зээлд орж ирэхээс хамгаалахад нөлөөлж чадах эсэх	Тийм		Дэлхийн зах зээл дээрх таагүй нөлөөлөлд урьдчилан арга хэмжээ авах тогтолцоо бий болно.
2.Дотоодын зах зээлийн өрсөлдөх чадвар болон тогтвортой байдал	2.1.Хэрэглэгчдийн шийдвэр гаргах боломжийг бууруулах эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	2.2.Хязгаарлагдмал өрсөлдөөний улмаас үнийн хөөрөгдлийг бий болгох эсэх		Үгүй	Өрсөлдөөн зах зээлийн хуулиар явагдах болно.
	2.3.Зах зээлд шинээр орж ирж байгаа аж ахуйн нэгжид бэрхшээл, хүндрэл бий болгох эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй, эсрэгээрээ шударга өрсөлдөх боломж нээгдэнэ.

	2.4.Зах зээлд шинээр монополийг бий болгох эсэх		Үгүй	Монополийг задлах үйл ажиллагаа явагдана.
3.Аж ахуйн нэгжийн үйлдвэрлэлийн болон захиргааны зардал	3.1.Зохицуулалтын хувилбарыг хэрэгжүүлснээр аж ахуйн нэгжид шинээр зардал үүсэх эсэх		Үгүй	Хяналттай болсноор зардал огцом буурна.
	3.2.Санхүүжилтийн эх үүсвэр олж авахад нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Санхүүжилт босгох боломж нэмэгдэнэ.
	3.3.Зах зээлээс тодорхой бараа бүтээгдэхүүнийг худалдан авахад хүргэх эсэх		Үгүй	Ийм асуудал гарахгүй.
	3.4.Бараа бүтээгдэхүүний борлуулалтад ямар нэг хязгаарлалт, эсхүл хориг тавих эсэх		Үгүй	Хязгаарлалт, хоригийн асуудал гарахгүй.
	3.5.Аж ахуйн нэгжийг үйл ажиллагаагаа зогсооход хүргэх эсэх		Үгүй	Аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагаа эрчимжинэ.
4.Мэдээлэх үүргийн улмаас үүсч байгаа захиргааны зардлын ачаалал	4.1.Хуулийн этгээдэд захиргааны шинж чанартай нэмэлт зардал (Тухайлбал, мэдээлэх, тайлан гаргах г.м) бий болгох эсэх		Үгүй	Нэмэлт зардал гарахгүй, эсрэгээрээ зардлууд буурна.
5.Өмчлөх эрх	5.1.Өмчлөх эрхийг (үл хөдлөх, хөдлөх эд хөрөнгө, эдийн бус баялаг зэргийг) хөндсөн зохицуулалт бий болох эсэх		Үгүй	Ийм зохицуулалт хийх шаардлага гарахгүй.
	5.2.Өмчлөх эрх олж авах, шилжүүлэх болон хэрэгжүүлэхэд хязгаарлалт бий болгох эсэх		Үгүй	Ийм зохицуулалт хийх шаардлага гарахгүй.
	5.3.Оюуны өмчийн (патент, барааны тэмдэг, зохиогчийн эрх зэрэг) эрхийг хөндсөн зохицуулалт бий болгох эсэх		Үгүй	Ийм зохицуулалт хийх шаардлага гарахгүй.
6.Инноваци болон судалгаа шинжилгээ	6.1.Судалгаа шинжилгээ, нээлт хийх, шинэ бүтээл гаргах асуудлыг дэмжих эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	6.2.Үйлдвэрлэлийн шинэ технологи болон шинэ бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэх, дэлгэрүүлэхийг илүү хялбар болгох эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй

7.Хэрэглэгч болон гэр бүлийн төсөв	7.1.Хэрэглээний үнийн түвшинд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм		Валютын урсгал нэмэгдэж төсвийн орлого сайжирснаар хэрэглээний үнийн түвшин буурна.
	7.2.Хэрэглэгчдийн хувьд дотоодын зах зээлийг ашиглах боломж олгох эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	7.3.Хэрэглэгчдийн эрх ашигт нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	7.4.Хувь хүний/гэр бүлийн санхүүгийн байдалд (шууд буюу урт хугацааны туршид) нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм		Өрхийн санхүүгийн байдалд эерэгээр нөлөөлнө.
8.Тодорхой бүс нутаг, салбарууд	8.1.Тодорхой бүс нутагт буюу тодорхой нэг чиглэлд ажлын байрыг шинээр бий болгох эсэх	Тийм		Худалдаа, үйлчилгээний ажлын байр нэмэгдэнэ.
	8.2.Тодорхой бүс нутагт буюу тодорхой нэг чиглэлд ажлын байр багасгах чиглэлээр нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Ийм сөрөг нөлөө гарахгүй.
	8.3.Жижиг, дунд үйлдвэр, эсхүл аль нэг салбарт нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм		Жижиг, дунд үйлдвэрлэгчдийн тоо өснө.
9.Төрийн захиргааны байгууллага	9.1.Улсын төсөвт нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм		Улсын төсвийн орлого нэмэгдэнэ.
	9.2.Шинээр төрийн байгууллага байгуулах, эсхүл төрийн байгууллагад бүтцийн өөрчлөлт хийх шаардлага тавигдах эсэх		Үгүй	Ийм өөрчлөлт гарахгүй
	9.3.Төрийн байгууллагад захиргааны шинэ чиг үүрэг бий болгох эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн шинэ чиг үүрэг үүсгэхгүй
10.Макро эдийн засгийн хүрээнд	10.1.Эдийн засгийн өсөлт болон ажил эрхлэлтийн байдалд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм		Эдийн засгийн өсөлт болон ажил эрхлэлтийн байдал сайжирна.
	10.2.Хөрөнгө оруулалтын нөхцөлийг сайжруулах, зах зээлийн тогтвортой хөгжлийг дэмжих эсэх	Тийм		Хөрөнгө оруулалтын нөхцөл сайжирч, зах зээлийн тогтвортой байдал нэмэгдэнэ.
	10.3.Инфляци нэмэгдэх эсэх		Үгүй	Эсрэгээрээ инфляц буурна.

11.Олон улсын харилцаа	11.1.Монгол Улсын олон улсын гэрээтэй нийцэж байгаа эсэх	Тийм		Олон улсын гэрээ, хэлэлцээртэй нийцнэ.
------------------------	--	------	--	--

НИЙГЭМД ҮЗҮҮЛЭХ ҮР НӨЛӨӨ

Үзүүлэх үр нөлөө:	Холбогдох асуултууд	Хариулт		Тайлбар
1.Ажил эрхлэлтийн байдал, хөдөлмөрийн зах зээл	1.1.Шинээр ажлын байр бий болох эсэх	тийм		Шууд биш ажлын байр маш олноор нэмэгдэнэ
	1.2.Шууд болон шууд бусаар ажлын байрны цомхотгол бий болгох эсэх		Үгүй	Ажлын байрны цомхотгол байхгүй.
	1.3.Тодорхой ажил мэргэжлийн хүмүүс болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдэд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм		Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн тоо эрс нэмэгдэнэ.
	1.4.Тодорхой насны хүмүүсийн ажил эрхлэлтийн байдалд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Нөлөөлөхгүй
2.Ажлын стандарт, хөдөлмөрлөх эрх	2.1.Ажлын чанар, стандартад нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ажлын чанар, стандартад нөлөө байхгүй
	2.2.Ажилчдын эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн аюулгүй байдалд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	2.3.Ажилчдын эрх, үүрэгт шууд болон шууд бусаар нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн нөлөө байхгүй
	2.4.Шинээр ажлын стандарт гаргах эсэх		Үгүй	Шинээр ажлын стандарт гаргах шаардлагагүй.
	2.5.Ажлын байранд технологийн шинэчлэлийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон өөрчлөлт бий болгох эсэх		Үгүй	Ажлын байранд ямар нэгэн өөрчлөлт гарахгүй.
3.Нийгмийн тодорхой бүлгийг хамгаалах асуудал	3.1.Шууд болон шууд бусаар тэгш бус байдал үүсгэх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	3.2.Тодорхой бүлэг болон хүмүүст сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх. Тухайлбал, эмзэг бүлэг, хөгжлийн бэршээлтэй иргэд, ажилгүй иргэд, үндэстний цөөнхөд гэх мэт		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй

	3.3.Гадаадын иргэдэд илэрхий нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
4.Төрийн удирдлага, сайн засаглал, шүүх эрх мэдэл, хэвлэл мэдээлэл, ёс суртахуун	4.1.Засаглалын харилцаанд оролцогчдод нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Засаглалын харилцаанд оролцогчдод ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	4.2.Төрийн байгууллагуудын үүрэг, үйл ажиллагаанд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн өөрчлөлт гарахгүй
	4.3.Төрийн захиргааны албан хаагчдын эрх, үүрэг, харилцаанд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн өөрчлөлт гарахгүй
	4.4.Иргэдийн шүүхэд хандах, асуудлаа шийдвэрлүүлэх эрхэд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Огт нөлөөлөхгүй.
	4.5.Улс төрийн нам, төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Огт нөлөөлөхгүй.
5.Нийтийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал	5.1.Хувь хүн/нийт хүн амын дундаж наслалт, өвчлөлт, нас баралтын байдалд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг өөрчлөлт гарахгүй.
	5.2.Зохицуулалтын хувилбарын улмаас үүсэх дуу чимээ, агаар, хөрсний чанарын өөрчлөлт хүн амын эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө гарахгүй.
	5.3.Хүмүүсийн амьдралын хэв маяг (хооллолт, хөдөлгөөн, архи, тамхины хэрэглээ)-т нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.
6.Нийгмийн хамгаалал, эрүүл мэнд, боловсролын систем	6.1.Нийгмийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжид нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.
	6.2.Ажилчдын боловсрол, шилжилт хөдөлгөөнд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.
	6.3.Иргэдийн боловсрол (төрийн болон хувийн хэвшлийн боловсролын байгууллага) олох, мэргэжил эзэмших, давтан сургалтад хамрагдахад сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй

	6.4.Нийгмийн болон эрүүл мэндийн үйлчилгээ авахад сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Нийгмийн болон эрүүл мэндийн үйлчилгээ авахад ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй.
	6.5.Их, дээд сургуулиудын үйл ажиллагаа, өөрийн удирдлагад нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
7.Гэмт хэрэг, нийгмийн аюулгүй байдал	7.1.Нийгмийн аюулгүй байдал, гэмт хэргийн нөхцөл байдалд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Нийгмийн аюулгүй байдал, гэмт хэргийн нөхцөл байдалд сөрөг нөлөө байхгүй
	7.2.Хуулийг албадан хэрэгжүүлэхэд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	7.3.Гэмт хэргийн илрүүлэлтэд нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
	7.4.Гэмт хэргийн хохирогчид, гэрчийн эрхэд сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн сөрөг нөлөө байхгүй
8.Соёл	8.1.Соёлын өвийг хамгаалахад нөлөө үзүүлэх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн өөрчлөлт гарахгүй
	8.2.Хэл, соёлын ялгаатай байдал бий болгох эсэх, эсхүл уг ялгаатай байдалд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн өөрчлөлт гарахгүй
	8.3.Иргэдийн түүх, соёлоо хамгаалах оролцоонд нөлөөлөх эсэх		Үгүй	Ямар нэгэн өөрчлөлт гарахгүй